ननुयदिसूर्याद्यभास्यज्योतीरूपस्त्वंक्षेत्रज्ञंचापिमांविद्धिइतिस्वस्यैवक्षेत्रज्ञत्वंब्रूषेतर्हिक्षेत्रज्ञस्यसतस्तवघटादिप्रकाशेकिमितिसूर्याद्यपेक्षादृश्यते नहिस्वयंज्योतीरूपः स्वविषयावभासनेज्योतिरंतरमपेक्षते दीपा
दिष्वदर्शनादित्याशंक्याहत्रिभिः ममैवेति यत्यस्मादीश्वरोजगत्स्रष्टाशरीरंअवामोति सएषइहप्रविष्टआनखाग्रेभ्यः तत्सृष्ट्वातदेवानुप्राविशदित्यादिश्रुतिभ्यःईश्वरएवशरीरधारी तथायद्यस्माद्धेतोः अपिश
ब्दोऽवधारणार्थे चःसमुच्चयार्थे कस्मिन्नहमुत्क्रांतउत्क्रांतोभविष्यामिकस्मिन्वाप्रतिष्ठितेप्रतिष्ठास्यामीतिसप्राणमसृजतेतिश्रुतेःप्राणधारणेनोपाधिनाईश्वरएवचउत्क्रामतिततोहेतुद्वयात्जीवलोकेसंसारेयोजीव
भूतःप्राणीससनातनःसर्वदैकरूपोहमेवेतिवक्तव्येयथाग्नेःक्षुद्राविस्फुलिंगाव्युच्चरंत्येवमेवैतस्मादात्मनःसर्वएतआत्मनोव्युच्चरंतीतिवह्निविस्फुलिंगन्यायेनसममैवांशइत्यंशांशिभावोक्तिःयद्यपिवह्नौभेदःपरिमाणं
चस्वगतंनदृश्यतेतथापिनूपाधिगतमेवतदुभयंतत्राप्युपचर्यते अयमग्निरस्मादग्नेर्भिन्नःअयमस्यस्फुलिंगःअयमस्मादल्पइति एवमस्थूलमनण्वह्रस्वमदीर्घमितिश्रुतेश्चतुर्विधपरिमाणशून्येब्रह्मणिममैवांशइत्यंशां
शिभावेनभेदोऽल्पत्वमहत्त्वेचोपचारादौपाधिकेध्येये तथाचश्रुतिः बुद्धेर्गुणेनात्मगुणेनचैवह्यारायमात्रोह्यवरोपिदृष्टइति समःप्रुषिणासमोमशकेनसमोनागेनसमएभिस्त्रिभिर्लोकैरितिच तथाचविस्फुलिंगोवह्नि
रेवनतुवन्ह्यंशः एवंजीवोपिब्रह्मैवनतुब्रह्मांशः ब्रह्मदाशाब्रह्मदासाब्रह्मेमेकितवाउतेति दाशादिष्वपिपिंडेषुगोत्वस्येवकात्स्न्र्येनएकैकस्मिन्ब्रह्मभावपरिसमाप्तिदर्शनात् निरंशेशांशिकल्पनायाअयोग्यत्वाच्च सए

**ममैवांशोजीवलोकेजीवभूतःसनातनः॥ मनःषष्ठानींद्रियाणिप्रकृतिस्थानिकर्षति ॥ ७ ॥ शरीरंयदवाप्नोतियच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः॥ गृहीत्वैतानिसंयातिवा
युर्गंधानिवाशयात् ॥ ८ ॥ श्रोत्रंचक्षुःस्पर्शनंचरसनंघ्राणमेवच॥ अधिष्ठायमनश्चायंविषयानुपसेवते॥ ९ ॥ उत्क्रामंतंस्थितंवापिभुंजानंवागुणान्वितं॥ वि
मूढानानुपश्यंतिपश्यंतिज्ञानचक्षुषः॥ १० ॥ यतंतोयोगिनश्चैनंपश्यंत्यात्मन्यवस्थितं॥ यतंतोप्यकृतात्मानोनैनंपश्यंत्यचेतसः॥ ११ ॥**

वंजीवभूतईश्वरोममैवांशइवांशोरूपभेदोमनःषष्ठंयेषुतानिमनसासहषडिंद्रियाणि प्रकृतिस्थानिइंद्रियाणांप्रकृतिःस्वभावोविषयप्रावण्यंतत्रस्थितानि कर्षतिसुप्तिप्रलयसमाधिकालेषुसंकोचयति॥ ७॥तथैतान्ये
वआशयात्स्वलयस्थानात्गृहीत्वासंयातिविषयदेशंप्रतिगच्छतिप्रबोधसर्गव्युत्थानकालेषु तत्रदृष्टांतः वायुर्गंधानिवाशयात् गंधाश्रयात्पुष्पात् ॥ ८ ॥ कानितानिमनःषष्ठानि तानिगृहीत्वागत्वाचायंकिंक
रोतीत्यतआह श्रोत्रमिति अधिष्ठायव्यापारवंतिकृत्वाविषयान्शब्दादीन्उपसेवतेप्रकाशयति यथादीपःस्वस्यवृत्तिलाभायतैलवर्त्याद्यपेक्षमाणोपिस्वविषयावभासनेस्वयमेवप्रभुः एवंजीवोपिघटाकारत्वला
भायमनःषष्ठानींद्रियाणिसूर्यादींश्चापेक्षतेतथापिघटावभासंस्वयमेवकरोतिनेतराणिइंद्रियसूर्यादीनिस्वभास्यत्वात्तैलवर्त्यादिवदित्याशयः ॥ ९ ॥ तमेवंभूतंमनःषष्ठानींद्रियाणिप्राणंचाधिष्ठायतेषामुत्क्रमणे
नोत्क्रामंतंतेषांस्थित्यास्थितंतेषांभोगेनभुंजानंतेषांसत्वरजस्तमोगुणयुक्तत्वेनगुणान्वितंघटसूर्यमिवघटाकाशमिववाघटगमनादिनागमनादिमंतंस्वतस्तूत्क्रमणादिशून्यमपिविमूढास्तात्विकरूपंनानुपश्यंति ज्ञान
चक्षुषस्तुपश्यंतिउपाधेरेवोत्क्रमणादिकंनतूपहितस्यात्मनइतिजानंत्येवेत्यर्थः ॥ १० ॥ यतंतोयत्नशीलायोगिनश्चएनंआत्मनिबुद्धौअवस्थितंविभुमुत्क्रांत्यादिहीनंअसंगंपश्यंति यतंतोपिअकृतात्मानः येयज्ञा
दिभिरशोधितचित्ताःएनंनपश्यंति यतःअचेतसःअनिर्जितचित्ताः पाषाणतुल्याइत्यर्थः ॥ ११ ॥

Digitized by Google